

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ; Ή ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΙΔΙΑ;

Οι βουλευτικές εκλογές της 16^{ης} Σεπτέμβρη ανοίγουν πεδίο δόξης λαμπρό για την εκτίμηση της πολιτικής συγκυρίας τόσο της συνολικής, όσο και της συγκυρίας στην αριστερά και εντός αυτής στη ριζοσπαστική αριστερά. Ταυτόχρονα βέβαια και λόγω του εγγενούς υποκειμενισμού κάθε πολιτικού μορφώματος τα εξαγόμενα συμπεράσματα μπορούν εύκολα να καταλήξουν σε μια αυτοεπιβεβαίωση της οποιασδήποτε γραμμής. Για παράδειγμα, αν αναγνώσουμε τα βασικά ελλείμματα της παρέμβασης του ENANTIA, δεν είναι δύσκολο με ένα λογικό άλμα να βαφτίσουμε ένα από αυτά ως το βασικό αίτιο της αποτυχίας, όπως πχ την έλλειψη προγραμματικού λόγου. Ακόμα χειρότερα μπορούμε να παραγνωρίσουμε την εντυπωσιακή άνοδο της επίσημης αριστεράς, προβάλλοντας το δομικό (εδώ η αυθαιρεσία) έλλειμμα επαναστατικής στρατηγικής που τη χαρακτηρίζει, όντας ταυτόχρονα χαλαρότεροι απέναντι στη δική μας στρατηγική αμηχανία που προφανώς και κατ' αξίωμα δεν είναι δομική αλλά προσωρινής διάρκειας 30 χρόνων. Η σειρά των παραδειγμάτων μπορεί να είναι εξαιρετικά μακροσκελής, ειδικά αν παραθέσει κανείς αποσπάσματα κειμένων από εποχές που η συλλογικότητα και οι προγονικές της είχαν άλλη στάση για τις εκλογές. Επειδή όμως σε ένα κείμενο δεν μπορεί να γίνει αυτό, επαφιέμεθα στη διάθεση των συντρόφων μικρής κομματικής ηλικίας να διαβάσουν παλαιότερα κείμενα ανάλογων περιόδων ('96, '99, 2004) και των συντρόφων μεγάλης κομματικής ηλικίας να κάνουν μια αυτοκριτική των απόψεών τους και της γραμμής της ομάδας σε παλαιότερες περιόδους, γιατί δυστυχώς δε γίνεται να υποστηρίξει κανείς αντιθετικά πράγματα και να έχει σε όλες τις περιπτώσεις δίκιο. Έτσι θα αποφευχθεί το να γίνεται η λήψη αποφάσεων και η αποτίμησή τους με εργαλεία από το τελευταίο έτος ή το πολύ από την τελευταία τριετία (ενοποίηση APAN-APKIN, οργανωτική ανάπτυξη, φοιτητικό κίνημα, στασιμότητα/πτώση NAP κατά συνεπαγωγή ωρίμανση συνθηκών για κεντρικές πολιτικές πρωτοβουλίες).

Προχωρώντας λοιπόν σε μια απόπειρα αποτίμησης των εκλογών θα ορίσουμε πρώτα τις στοιχειώδεις παραδοχές για τη γενική συγκυρία και τους στόχους που αυτή θέτει στην αριστερά, την επαναστατική αριστερά και τη συλλογικότητά μας ούτως ώστε όχι κατ' ανάγκη να περιορίσουμε τον υποκειμενισμό της ανάλυσης αλλά να κάνουμε ορατές τις ρίζες του, αποφεύγοντας έννοιες που χρησιμοποιούνται κατά κόρον ως κενά νοήματος σημαίνοντα. Έννοιες όπως η «αριστερόστροφη αλλά όχι αριστερή ψήφος», «το παραδειγματικό εκλογικό κατέβασμα» σε (ασαφή) αντιδιαστολή με το «πρότυπο κατέβασμα», η «προφανής ανάγκη να υπάρξει μια άλλη συλλογικότητα στη ριζοσπαστική αριστερά» (η οποία τίθεται πλάι στην ανάγκη να υπάρξει μια ενιαία συλλογικότητα στη ριζοσπαστική αριστερά αποκρύπτοντας τη μερική αν όχι ολική ανταγωνιστικότητα των δύο σχεδίων) και η πολυταλαιπωρημένη στη συλλογικότητά μας έννοια της «ηγεμονίας και της ηγεμονικότητας» συσκοτίζουν τις αναλύσεις μας, σε μια στιγμή μάλιστα που, όπως είναι σαφές, είναι πολύ κρίσιμη. Ας παραθέσουμε λοιπόν τις βασικές μας παραδοχές, ώστε και αν ακόμα δεν πλησιάσουμε την πραγματικότητα, να προσεγγίσουμε τουλάχιστον την ελικρίνεια:

A) Η γενική περίοδος που διανύουμε χαρακτηρίζεται

I) από τον κατακερματισμό και την πολυδιάσπαση της εργατικής τάξης, τόσο στο επίπεδο των χώρων εργασίας της όσο και στην ποικιλία των ειδικοτήτων της, η οποία αφαιρεί από την εργατική τάξη σημαντικά χαρακτηριστικά που υποβοήθησαν στο παρελθόν τη διαδικασία συνειδητοποίησής της: μαζικοί χώροι εργασίας, ενδοταξική ομοιογένεια, σαφήνεια στο ποιος είναι ταξικά απέναντι αλλά και σχετική απόσταση από

αυτόν (σε αντίθεση με τους σημερινούς μικρούς χώρους εργασίας και τη σημερινή δαιδαλοποίηση των συστημάτων διοίκησης, σχεδιασμού και εποπτείας της παραγωγικής διαδικασίας). Δεν της αφαιρεί βέβαια το βασικό χαρακτηριστικό που την κάνει εργατική τάξη και την ορίζει ως επαναστατική πρωτοπορία, το γεγονός δηλαδή ότι είναι η άμεσα εκμεταλλεύομενη, η άμεση παραγωγός του κοινωνικού πλούτου.

II) από την συνεχή αποδόμηση των θεσμών κοινωνικής συνοχής που ιστορικά από την αρχή του μονοπωλιακού σταδίου του καπιταλισμού είχε αρχίσει να συγκεντρώνει το κράτος και να εγγυάται μέσω αυτών αφενός ένα κοινωνικό συμβόλαιο με τους εργαζόμενους, αφετέρου κάποιες κατευθύνσεις στην ανάπτυξη της καπιταλιστικής οικονομίας. Οι θεσμοί αυτοί αφορούν στοιχειώδη αγαθά όπως την υγεία και την βασική παιδεία αλλά και υλικά αγαθά του σύγχρονου τρόπου ζωής όπως τις συγκοινωνίες και την ενέργεια, η παροχή των οποίων από το κράτος, παρ' ότι μπορεί να παραμένουν πεδίο κερδοφορίας, σηματοδοτεί μια θετική ισότητα, αφού θεμελιώνει αξιώσεις του λαού απέναντι στο κράτος, σε αντίθεση με την απλή αρνητική ισότητα απέναντι στο νόμο του κράτους.

III) από την άσκηση μιας πολύπλευρης πίεσης σε μεγάλες μερίδες των μικροαστικών στρωμάτων. Από την απαξίωση της παραδοσιακής μικροαστικής τάξης μέσω της συγκέντρωσης της παραγωγής και την άρση εθνικών προστατευτισμών, μέχρι τη μισθωτοποίηση πολλών κλάδων της διανοητικής εργασίας, την εισαγωγή όρων λειτουργίας ιδιωτικού τομέα στο δημόσιο (ανταποδοτικότητα, προσωρινότητα κλπ) και τη συνολική διάψευση του μικροαστικού ονείρου και των προσδοκιών τόσο για τους ίδιους τους μικροαστούς όσο και για τους ελπίζοντες την ταξική ανέλιξη εργάτες.

IV) από την ήττα της αριστεράς σε πάρα πολλά και μη επαρκώς αναλυμένα επίπεδα, της οποίας προηγήθηκε η ενσωμάτωσή των πολιτικών και κοινωνικών φορέων της. Από την σαφή πολιτική ήττα της κατάρρευσης του υπαρκτού σοσιαλισμού, τη γραφειοκρατικοποίηση των κομμουνιστικών κομμάτων, την ενσωμάτωση των συνδικάτων, την αποσύνδεση τους από μια επαναστατική στρατηγική και τελικά την υποχώρηση του συνδικαλιστικού κινήματος, μέχρι την υιοθέτηση συνδιαχειριστικών και εκσυγχρονιστικών οραμάτων και την ιδεολογική και πολιτιστική αποπτώχευση.

V) Από την εκσυγχρονιστική και τη νεοφιλελεύθερη πολιτική, που έθεσαν συγκεκριμένα μοντέλα οικονομικής ανάπτυξης που αφήνουν πλήρως εκτός του κοινωνικού προϊόντος την εργατική τάξη και πλέον και μεγάλες μερίδες της μικροαστικής τάξης. Η ιδιωτικοποίηση δημοσίων υπηρεσιών φτιαγμένων με τα χρήματα των εργαζόμενων, η χρήση της ανεργίας για την απαξίωση των όρων εργασίας, η χρήση των μεταναστών ως σύγχρονων δούλων για τη δημιουργία ενδοταξικών διαχωρισμών στην εργατική τάξη, η λογική «ο εργαζόμενος δεν δικαιούται τίποτα, αν δεν αποδείξει στον εργοδότη του ότι το αξίζει», η άνοδος του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου και οι συμπίεση του εργατικού κόστους ως κύρια πηγή κερδοφορίας (η χώρα μας αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα του τελευταίου) αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά της σύγχρονης αστικής πολιτικής.

VI) η εξέλιξη του σύγχρονου ιμπεριαλισμού από την εξαγωγή εμπορευμάτων και κεφαλαίων στη εξαγωγή και οικονομικών πολιτικών και πλαισίων. Αλλού πλήρως επιθετικά και πολεμικά όπως στο nation building και στη δυνάστευση των αναπτυσσόμενων χωρών από την Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, αλλού με μια πολυεπίπεδη πολιτικοοικονομική-θεσμική λειτουργία, όπου αστικές τάξεις και εθνικά κράτη θέτουν και επιβάλλουν μακροπρόθεσμες οικονομικές πολιτικές όπως στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

B) Σε πολιτικό επίπεδο οι αλλαγές αυτές σηματοδοτούν

I) Τη δεξιά μετάλλαξη και εν συνεχεία την κρίση της σοσιαλδημοκρατίας και των σοσιαλιστικών κομμάτων, η οποία φαίνεται να φτάνει στο σήμερα στο αποκορύφωμά της με τη ληλάτηση των Γάλλων Σοσιαλιστών από τον Σαρκοζύ, την δυσχερή θέση του Γερμανικού Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος εντός του μεγάλου συνασπισμού, τους “αγνώριστους” Εργατικούς στην Αγγλία, αλλά και τη μεγάλη πτώση του ΠΑΣΟΚ στις ελληνικές εκλογές.

II) Τη μετάλλαξη και της ίδιας της δεξιάς από παραδοσιακές συντηρητικές εκδοχές σε μια γυμνή προώθηση του νεοφιλελευθερισμού, αρχικά συνοδευόμενου από αξιοκρατικά και αναπτυξιακά οράματα και πλέον σε μια εκδοχή κοινωνικού «νταβατζή» που αναλαμβάνει στη σύγχρονη ζούγκλα της παγκόσμιας αγοράς να λάβει τις απαραίτητες σκληρές αποφάσεις.

III) Κατά συνέπεια τη δημιουργία σε πολλές χώρες και με διαφορετικό υπόβαθρο σχετικά μαζικών κομμάτων της συντηρητικής και της άκρας δεξιάς, ως αναβίωση παλαιών ακροδεξιών υπολλειμμάτων στο επίπεδο της επίσημης πολιτικής εκπροσώπησης, ως απόρροια των συνθηκών υποβάθμισης παραδοσιακών κοινωνικών στρωμάτων, αλλά και ως μοχλός χειρισμού μιας δεξιάς δυσαρέσκειας, στο βαθμό που παρά την αντινεοταξίτικη ρητορική τελικά στο οικονομικό πεδίο έχουν λίγες διαφωνίες (πολλές φορές και σε ρόλο κακού μπάτσου, που απαιτεί τη βίαιη καταστολή κινήσεων).

IV) Η γραφειοκρατικοποίηση και η ιδεολογική και πολιτική ενσωμάτωση των αριστερών κομμάτων, με την ενεργή στήριξη των εκσυγχρονιστικών οραμάτων, την εγκατάλειψη των μαχητικών αγώνων και του επαναστατικού προτάγματος. Αυτή η πορεία εκφυλισμού έχει αρχίσει εδώ και κάποια χρόνια να αντιστρέφεται στην Ευρώπη. Από τα μέσα της δεκαετίας του '90 υπάρχει μια σχετική ανάταση των κινηματικών διαδικασιών πανευρωπαϊκά με ταυτόχρονη πτώση της ιδεολογικής ηγεμονίας του νεοφιλελευθερισμού. Αυτή η πτώση βρίσκει σιγά σιγά στήριξη και σε πολιτικό επίπεδο με την πολιτική άνοδο της αριστεράς, όπως των τροτσκιστών στη Γαλλία, του Σοσιαλιστικού Κόμματος στην Ολλανδία και του Αριστερού Κόμματος στη Γερμανία. Οι διαχωριστικές που βάζει αυτή η νέα αριστερά στη συνδιαχείριση μπαίνουν αργά και αντιφατικά και όχι ακόμα με όρους ξεκάθαρης στρατηγικής. Υπάρχουν πάντως θετικά δείγματα σε χώρες με πολύ αρνητικό συσχετισμό, όπως η μη συγκυβέρνηση του Αριστερού Κόμματος στη Γερμανία. Το αν αυτή η αριστερά θα αποτελέσει μια νέα κεϋνσιανού τύπου σοσιαλδημοκρατία, ένα νέο δεκανίκι για το σύστημα ή μια λαϊκομετωπική κίνηση που θα γίνει το εφελτήριο για μια νέα αντικαπιταλιστική τάση δεν είναι μόνο κάτι δύσκολο να προβλεφθεί αλλά είναι και διακύβευμα για τα κινήματα και για τις άλλες αριστερές δυνάμεις. Γι' αυτό εύκολες κρίσεις πρέπει να αποφεύγονται.

V) Η εμφάνιση της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς ως παράγωγου φαινομένου της γραφειοκρατικοποίησης και ενσωμάτωσης των επίσημων κομμουνιστικών κομμάτων. Χαρακτηριστικά αυτής της αριστεράς αποτέλεσαν η αμεσότερη σχέση με τα κινήματα, η διαφορετική αντίληψη για μια εσωτερική παρέμβαση στο κοινωνικό επίπεδο, η αντιγραφειοκρατική λειτουργία τουλάχιστον στο πρώτο στάδιο (εφόσον η γραφειοκρατία αποτέλεσε βασικό λόγο αποχώρησης από τα επίσημα κόμματα), η επιμονή στη μαρξιστική αναζήτηση αλλά και η προβληματική σχέση της με την εργατική τάξη (με μεγαλύτερη εξαίρεση την Ιταλία), η εμμονή στην ορθότητα συγκεκριμένων και περιορισμένων ιδεολογικών και πολιτικών ρευμάτων (Μαοϊσμός, Τροτσκισμός κλπ), η έλλειψη στρατηγικής και η αλλαγή φυσιογνωμίας ανά συγκυρία, πράγμα που καθιστούσε πάντοτε ασταθή τη στράτευση στο χώρο και την πολιτική του συνέχεια σαν ενιαίο χώρο. Ο χώρος αυτός, γεννημένος από τη δεξιά μετατόπιση των κομμουνιστικών κομμάτων, έχει εξελιχθεί με διαφορετικούς όρους σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα: στη Γαλλία, όπου το ΚΚ έχει φτάσει στα όρια της αξιοπρέπειας, έχει οριακά μετατραπεί σε

μια δύναμη της επίσημης αριστεράς (χωρίς ιδιαίτερες υποχωρήσεις στην αριστερή πολιτική του), στην Ιταλία αποτελεί το αριστερό άκρο της Επανίδρυσης, στο Ισπανικό Κράτος έχει εμπλακεί και πρωταγωνιστήσει στο εθνικοαπελευθερωτικό των Βάσκων, στη Γερμανία ρέπει προς το αντιφασιστικό και την αναρχία, διατηρώντας όμως ένα σημαντικό δίκτυο κοινωνικής δράσης και χωρίς εμμονικές διαχωριστικές προς την αριστερή ιδεολογία. Η αριστερή μετατόπιση των επίσημων κομμάτων σίγουρα πιέζει την εξωκοινοβουλευτική αριστερά, στο βαθμό μάλιστα που η φυσιογνωμία και οι κοινωνικές της πρακτικές δεν συμπτωνώνονται σε μια συνολική αυτοαναπαραγόμενη πολιτική παρουσία, έστω και μειοψηφική.

Βάσει των παραπάνω παρατηρήσεων και παραδοχών μπορούμε να προχωρήσουμε σε μία πολιτική αποτίμηση των εκλογών της 16^{ης} Σεπτεμβρίου

A) Η επανεκλογή της Νέας Δημοκρατίας έστω και με απώλεια της τάξης του 3%, με δεδομένες τις κοινωνικές αντιδράσεις της τελευταίας διετίας διακυβέρνησης και την τεράστια καταστροφή των πυρκαγιών του καλοκαιριού αποτελεί σίγουρα αναμφισβήτητη νίκη. Πέρα από τους λαϊκισμούς των προεκλογικών παροχών και του απωλεσθέντος πλέον «ανοίγματος στο μεσαίο χώρο», η επανεκλογή της Νέας Δημοκρατίας αποδεικνύει την προσχώρηση μεγάλου μέρους του εκλογικού σώματος σε μία λογική «του πλέον ικανού να κυβερνήσει», ακόμα και αν η ικανότητα αφορά το επιθετικό προχώρημα των πλέον αντιλαϊκών μέτρων, τα οποία μετά από δύο δεκαετίες εφαρμογής δεν φαίνεται να αντισταθμίζονται από κάποια ωφέλη για το λαό, με ταυτόχρονη αποδοχή του γεγονότος ότι η διαφθορά και η ανικανότητα αντιμετώπισης κοινωνικών κρίσεων είναι σύμφυτα με την έννοια της κυβέρνησης. Αυτή η νοοτροπία έχει προφανώς προετοιμαστεί από το πολιτικό παρελθόν της Ελλάδας: η διακυβέρνηση Σημίτη, της οποίας ο Καραμανλής μπορεί να εμφανιστεί άνετα ως φυσική συνέχεια, χωρίς μάλιστα να έχει τη φθορά του ΠΑΣΟΚ, η ασύστολη διασπάθιση δημοσίου χρήματος με αποκορύφωμα το Χρηματιστήριο του '99, έστρωσαν το δρόμο στην εκλογή και την επανεκλογή της Νέας Δημοκρατίας.

B) Η μεγάλη υποχώρηση του ΠΑΣΟΚ δείχνει ότι από την κρίση που διέρχεται δεν θα υπάρξει εύκολη διέξοδος. Σε αντιστοιχία με την πανευρωπαϊκή υποχώρηση της Σοσιαλδημοκρατίας μετά την εκσυγχρονιστική της περίοδο η πτώση του ΠΑΣΟΚ αναδεικνύει και ιδιαίτερα προβλήματα αυτού του κόμματος: παρά τις ρίζες του στην ελληνική κοινωνία και την πασοκοποίηση του κρατικού μηχανισμού το ΠΑΣΟΚ δεν αποτελεί ένα τυπικό σοσιαλδημοκρατικό κόμμα με ιστορία και εργατική βάση, όπως η ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία. Το ΠΑΣΟΚ ήταν εξ αρχής ένα κόμμα μικροαστικού ριζοσπαστισμού αλλά και εξ αρχής κόμμα με κατεύθυνση την εξουσία και την εκπροσώπηση αστικών μερίδων έστω και αν αρχικά το ποσοστό του ήταν μικρό και η ρητορεία του αριστερή έως υπεραριστερή. Ταυτόχρονα έφερε δομικά την πολιτική αντίληψη του ελληνικού Κέντρου, το οποίο και υποκατέστησε, της δημιουργίας συμμαχιών μέσω της διαπλοκής της κρατικής εξουσίας με τους πολίτες στη βάση πελατειακών σχέσεων και με την αστική τάξη στη βάση της κρατικής υποστήριξης, συχνά εξωθεσμικής, αστικών μερίδων. Είναι προφανές ότι στη σημερινή εποχή που το θεσμικό πλαίσιο σκληραίνει απέναντι στην τάση για ταξική κινητικότητα του λαού (ΑΣΕΠ, μονιμότητα στο δημόσιο, περιορισμός του δημοσίου τομέα) το ΠΑΣΟΚ χάνει σε μεγάλο βαθμό και τη δυνατότητα του εγγυητή ενός εν μέρει εξωθεσμικού και πελατειακού κοινωνικού συμβολαίου. Ταυτόχρονα η κριτική που μπορεί να ασκεί για διαφθορά της κυβέρνησης είναι σίγουρα εξ αρχής από τη δική του παρελθοντική στάση υπονομευμένη. Οι απώλειες του στους αριστερούς ψηφοφόρους δεν έχουν προφανώς να κάνουν μόνο με μια αριστερή ρητορεία που δεν είχε ο Γ. Παπανδρέου (άρα και ούτε πρόκειται να περιοριστούν από ένα αριστερό λαϊκισμό που ενδεχομένως φέρει ο οποιοσδήποτε νέος πρόεδρος) αλλά με την πραγματική και δύσκολα αντιστρεπτή δεξιά μετάλλαξη του μηχανισμού του: από το ασφαλιστικό του 2001 που ο Πολυζωγόπουλος κατέβαζε κόσμο

ενάντια στο κόμμα του, στη φετινή προεκλογική ΔΕΘ, που ο Παναγόπουλος δεν έκανε καν πορεία ενάντια στο αντίπαλο για την εξουσία κόμμα. Η κρίση του ΠΑΣΟΚ φαίνεται και από την τωρινή εσωκομματική του κρίση. Η πλήρης απουσία πολιτικού λόγου και η πολιτική στη βάση του επικοινωνιακού και των προσώπων, αλλά και άλλα σημάδια όπως η υποστήριξη του Σημίτη στον υποτίθεται αριστερότερο Βενιζέλο, αποδεικνύουν πως η αριστερή στροφή του ΠΑΣΟΚ και η επαναπροβολή του επιχειρήματος «να φύγει η δεξιά» με πιθανότητες επιτυχίας δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα συμβούν στο προσεχές μέλλον.

Γ) Η είσοδος του ΛΑΟΣ στη Βουλή είναι ζήτημα αν μπορεί να αντιμετωπιστεί ως ψήφος διαμαρτυρίας, ειδικά αν δει κανείς ποιοι βουλευτές εκλέχτηκαν με το κόμμα του. Συντηρητική δεξιά στην Ελλάδα προφανώς και υπάρχει, σίγουρα χωρίς ιδιαίτερη μαζικότητα, η οποία και κατ' επιλογήν της Νέας Δημοκρατίας αλλά και επειδή το δεξιό κόμμα ασκεί μια νεοφιλελεύθερη κυβερνητική πολιτική, δεν καλύπτεται πλήρως από αυτήν. Επίσης η ουτοπία της επιστροφής σε ένα ισχυρό εθνικό κράτος είναι μια λογική αντίδραση δεξιών μερίδων στην σημερινή παγκοσμιοποίηση. Σε κάθε περίπτωση η κριτική της αριστεράς στο ΛΑΟΣ δεν μπορεί να περιορίζεται στη στήριξη του ΛΑΟΣ στη Νέα Δημοκρατία και τις αναδιαρθρωτικές πολιτικές αλλά πρέπει να περιλαμβάνει μια πολεμική στον ακροδεξιό του χαρακτήρα.

Δ) η άνοδος της αριστεράς είναι πράγματι εντυπωσιακή και ακόμα πιο εντυπωσιακή την κάνει το γεγονός ότι ο Συνασπισμός και το ΚΚΕ πήραν το συγκεκριμένο ποσοστό έχοντας την πιο αριστερή γραμμή της μεταπολίτευσης και όχι μόνο σε επίπεδο εκφοράς. Υπάρχουν μια σειρά χαρακτηριστικών του εκλογικού αποτελέσματος και της προηγούμενης περιόδου που πρέπει να δούμε για να εκτιμήσουμε σωστά τη δυναμική της αριστεράς στο προσεχές μέλλον

Ι) τη συμμετοχή και του ΚΚΕ και του Συνασπισμού στο τελευταίο φοιτητικό κίνημα για το άρθρο 16 και το νόμο πλαίσιο (το Δίκτυο είχε συμμετάσχει μάλιστα και στο κίνημα του Μάη-Ιουνίου). Το γεγονός αυτό δεν έχει αποτιμηθεί στη σωστή του βάση, τη στιγμή που αφορά μάλιστα και τα ΕΑΑΚ, και συνεχίζουμε να βασιζόμαστε στην παραδοσιακή εκτίμηση της δεκαετίας του '90, ότι ΚΚΕ και ΣΥΝ είναι τελικά κόμματα του συστήματος και οποιαδήποτε αριστερή κίνησή τους είναι τελικά φαινομενική. Η εκτίμηση αυτή διαψεύστηκε οικτρά στο παρελθόν σε δύο περιπτώσεις: στην εκτίμηση του ΝΑΡ ότι το ΚΚΕ θα συνεχίσει να τη δεξιά στροφή του '89 (και το ΝΑΡ θα μπορέσει να το αντικαταστήσει στο αριστερό άκρο του πολιτικού σκηνικού), ενώ το ΚΚΕ σταδιακά και ειδικά από το '98 ακολουθεί μια αργή αριστερή στροφή, και στην εκτίμηση του χώρου γενικά ότι ο Συνασπισμός είναι το κόμμα της Δαμανάκη, η οποία διαψεύστηκε επίσης με τη δημιουργία του Φόρουμ και τη σταθεροποίηση του ΣΥΡΙΖΑ.

ΙΙ) Τις πραγματικές αντοχές του ελληνικού ΚΚ, που εδράζονται και σε θετικά του χαρακτηριστικά (κύριος κληρονόμος της μαχητικής κομμουνιστικής παράδοσης στην Ελλάδα και κόμμα με μόνιμη εργατική βάση) και σε αρνητικά (γραφειοκρατική και συνωμοσιολογική λογική), αλλά και στην επιρροή που είχε στο ΚΚΕ ο χώρος και ειδικά η αποχώρηση του ΝΑΡ, η μόνη αριστερή διάσπαση που συντελέστηκε πανευρωπαϊκά τη στιγμή που όλα κατέρρεαν.

ΙΙΙ) Το γεγονός ότι ο Συνασπισμός έχει κάνει μια επιλογή, αν όχι στρατηγική, σίγουρα όχι προσωρινή, εφόσον στήνεται οργανωτικά ως ΣΥΡΙΖΑ (νεολαία, μαθητές, τοπικές οργανώσεις) διαμορφώνοντας νέους εσωκομματικούς συσχετισμούς, που θα δυσχεράνουν πάρα πολύ τη δεξιά του τάση. Στα πλαίσια μιας αριστερής υποκρισίας μπορούν πολλά να αγνοηθούν, ακόμα ίσως και το «δεν συνεργαζόμαστε», αλλά η ευθεία κριτική στην ψήφιση του Μάαστριχτ και η έντονη πολεμική στα δεξιά στελέχη με ταυτόχρονο φόρτωμα της

ευθύνης, σημαίνει ότι ο Συνασπισμός ανέχεται ως κόστος ακόμα και την ιστορική του συνέχεια, άρα η αριστερή στροφή δεν γίνεται τόσο με όρους υποτελούς ενσωμάτωσης των δεξιών αλλά σε μεγάλο βαθμό με όρους ρήξης. Σε κάθε περίπτωση ας μην εφησυχάζουμε και ας είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε και άλλες αλλαγές στο ΣΥΡΙΖΑ, πιθανά στις συμμαχίες του στην τοπική αυτοδιοίκηση και στο συνδικαλιστικό. Πάντως μια κριτική του τύπου «μην ακούς τι λένε, αν χρειαστεί θα συγκυβερνήσουν» μάλλον πρέπει να την εγκαταλείψουμε ως προμετωπίδα μας.

IV) Η άνοδος του ΚΚΕ και του ΣΥΡΙΖΑ είχε εσωτερικά ποιοτικά χαρακτηριστικά. Συντελέστηκε στα αστικά κέντρα κυρίως, όπου έγιναν οι κινηματικές διεργασίες του προηγούμενου διαστήματος, και σε ηλικίες και στρώματα που δεν ρίχνουν κατ' ανάγκην απλά μια ψήφο διαμαρτυρίας. Η νεολαία είναι αρκετά πιθανόν να παραμείνει στην αριστερή ψήφο, ενώ ένα μεγάλο κομμάτι ανθρώπων 25-35, άνεργων και εργαζόμενων και επί χρόνια πληττόμενων από την αναδιάρθρωση, φάνηκε να έχουν μια πραγματική και όχι προσωρινή δυσπιστία στο δικομματισμό. Ας μην αντιμετωπίζουμε το εκλογικό σώμα ως ετεροκινούμενη μάζα, γιατί πολλές κινήσεις που χαρακτηρίζουμε προσωρινές δεν αποκλείεται να κρατήσουν άλλη μια τετραετία, πράγμα όχι και τόσο δύσκολο. Σε κάθε περίπτωση η ψήφος δεν είναι μόνο ή διαμαρτυρίας ή αγωνιστική. Η άνοδος μιας αριστεράς με αριστερή γραμμή δείχνει ότι η αδυναμία του νεοφιλελευθερισμού να στρατεύσει θετικά, αρχίζει να παίρνει πιο θετικά και συνειδητά χαρακτηριστικά, ένας κόσμος πιεσμένος έχει κουραστεί με τις «θετικές προτάσεις» και προσχωρεί σε μια λογική αντιπολιτευτική, η οποία δεν είναι απαραίτητο να είναι κινηματική αλλά δεν είναι και «πασοκική» ή απολίτικη. Πολλώ δε μάλλον όταν η άνοδος μιας σχετικά αντισυνδιαχειριστικής αριστεράς είναι φαινόμενο πανευρωπαϊκό.

E) Η εξωκοινοβουλευτική αριστερά είχε μια άνοδο η οποία όμως αποδεικνύει ότι η πολιτική της παρέμβαση αφορά ένα συγκεκριμένο και πολύ περιορισμένο ακροατήριο και σε καμία περίπτωση η πολιτική της παρουσία δεν απευθύνεται στην κοινωνία συνολικά, αλλιώς δεν υπήρχε λόγος να μην πάρει και αυτή ένα κομμάτι των αριστερών ψήφων. Πολύ περισσότερο η κάθοδος τεσσάρων ψηφοδελτίων μπορεί να συγκεκριμενοποιήσει ακόμα περισσότερο τα συμπεράσματα:

I) Η εκλογική παρέμβαση της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς βασίζεται κυρίως σε συγκροτημένα δίκτυα και όχι στην εκφορά του λόγου. Το ENANTIA που είχε όντως με τα δικά μας κριτήρια τον πιο «μαζικό» και λιγότερο απογειωμένο λόγο έμεινε πίσω από το «απογειωμένο» ΜΕΡΑ και το «αποστεωμένο» ΚΚΕ(μ-λ), γιατί είχε το λιγότερο συγκροτημένο δίκτυο επιρροής. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν είχε συγκεκριμένο δίκτυο επιρροής και ότι σε αντίθεση με τους άλλους απευθύνθηκε στις μάζες: η επιρροή των συνδικαλιστών του ENANTIA και το ακροατήριο των ΕΑΑΚ αποτέλεσαν αυτό το δίκτυο επιρροής, το οποίο είναι και αυτό αρκετά περιορισμένο. Η μαζικότητα της φυσιογνωμίας (που είναι βέβαια ερώτημα τι ακριβώς σημαίνει στο πεδίο των εκλογών, τη στιγμή που ούτε στο συνδικαλιστικό δεν είναι λυμένο ζήτημα) είναι προφανώς επιθυμητή αλλά δεν είναι αυτό που θα απογειώσει την ριζοσπαστική αριστερά.

II) Πολύ περισσότερο αποδεικνύεται ότι στοιχειώδης προϋπόθεση για να υπερβεί η ριζοσπαστική αριστερά τα όρια του πολιτικού της ακροατηρίου είναι η κάθοδος ενός ψηφοδελτίου και η ενιαία πολιτική παρέμβαση για ένα σοβαρό χρονικό διάστημα πριν τις εκλογές (αυτό πρέπει να αποτελέσει δίδαγμα για το επόμενο εγχείρημα των Ευρωεκλογών). Μ' αυτήν την έννοια και η δική μας παρέμβαση είναι πλέον μέρος του προβλήματος της πολυδιάσπασης και όχι της λύσης της, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι και η προηγούμενη στάση μας της αδιαφορίας και της απαξίωσης των εκλογών δεν συνιστούσε πρόβλημα.

III) Η «ωριμότητα των συνθηκών» και η «ευκαιρία» ορίζονται από πολλούς παράγοντες τους οποίους δεν εκτιμήσαμε για το κατέβασμα του ENANTIA, το οποίο είναι μέρος του χώρου και δεν μπορεί να υπερβεί τα εγγενή του προβλήματα. Ένα φοιτητικό κίνημα στο οποίο έχει πρόσβαση και συμμετοχή και η επίσημη αριστερά, οι αυξημένες δυνατότητες της δικής μας συλλογικότητας και η συνάρθρωση τεσσάρων ετερόκλητων οργανώσεων με όπλο τις αντικαπιταλιστικές συνελεύσεις (οι όποιες, ειδικά οι τοπικές, ήταν ένα συνάθροισμα συντρόφων διαφορετικών ηλικιών και απόψεων, που βρεθήκαν μια φορά εκεί, και αν δεν υπήρχε «έτοιμη γραμμή» δεν μπορούσαν να καταλήξουν) και τη συμμετοχή κάποιων (τελικά ελάχιστων τον αριθμό) ανεξάρτητων δεν μπορούν να ξεπεράσουν ιστορικά προβλήματα του χώρου: την απουσία συγκροτημένου δικτύου εργαζομένων που να έχει ενιαία δράση και ομοιογενή επιρροή, την κατακερματισμένη φυσιογνωμία που δεν μπορεί να συναρθρώσει όντως θετικά στοιχεία όλης της ριζοσπαστικής αριστεράς (κομμουνιστική φυσιογνωμία των μ-λ, μαχητική αλλά και ανανεωτική φυσιογνωμία του NAP και ημών, διεθνιστική και ανοιχτή στις δευτερεύουσες αντιθέσεις παρέμβαση των τροτσικιστών), καθώς και τις διαφορετικές ταχύτητες των ανεξάρτητων (από τους μεγαλύτερους, που έχουν συγκεκριμένη στάση και συμμετέχουν στα ενωτικά εγχειρήματα οριακά ως οργάνωση, μέχρι τους αποφοίτους των ΕΑΑΚ που σε μεγάλο βαθμό ψήφισαν ΜΕΡΑ ή διεμβολίστηκαν από το ΣΥΡΙΖΑ).

Με ορόσημο τις εκλογές οφείλουμε να περάσουμε πλέον σε μια αποτίμηση της δράσης μας το τελευταίο χρονικό διάστημα, προσέχοντας να μην περιοριστούμε στις κινήσεις τις δι-οργανωσιακής συνεννόησης στην περίοδο πριν τις εκλογές αλλά να ξαναδούμε τις βασικές μας εκτιμήσεις για το χώρο και την αριστερά υπό το πρίσμα της τελευταίας περιόδου. Το ότι η κίνησή μας από την Τρίτη Συνδιάσκεψη και μετά δεν κατόρθωσε να περάσει τα όρια των βασικών και όχι μόνο των συγκυριακών αδυναμιών και ιδιαιτεροτήτων του χώρου πρέπει να μας οδηγήσει σε μια επανεπεξεργασία της στρατηγικής μας και όχι μόνο στον επαναπροσδιορισμό των τακτικών μας κινήσεων.

Είναι προφανές ότι με ορόσημο την Τρίτη Συνδιάσκεψη και την αινιγματική απόφαση της «μεταβλητής γεωμετρίας», η συλλογικότητά μας κινήθηκε με βάση τα ακόλουθα συμπεράσματα και στόχους, τα οποία θα επιχειρήσουμε να αποτιμήσουμε

A) Ότι η εσωτερική μας ομοιογένεια, ειδικά όσον αφορά την πραγματική ενοποίηση των δύο προγονικών οργανώσεων, έχει φτάσει σε ένα ικανοποιητικό σημείο, ούτως ώστε να περάσουμε στη φάση της «δράσης», για να «δοκιμαστούμε και να αποτιμήσουμε», αλλά και να ξεφύγουμε από μια παρέμβαση περιορισμένη στους υπάρχοντες κοινωνικούς χώρους. Ταυτόχρονα και μάλλον σε σύνδεση με αυτή τη λογική, άρχισε να τροποποιείται η λογική της λειτουργίας των οργάνων. Προωθήθηκε μια αντίληψη για ένα γραφείο που θα κάνει δουλειά και δεν θα έχει απουσίες, αλλά θα μπορεί να στελεχώσει μια σειρά από τομείς αρμοδιότητας. Τα αποτελέσματα που συνέπεσαν, μάλλον όχι χωρίς αιτιώδη σύνδεση, με αυτήν εξαγγελία ήταν ο προοδευτικός περιορισμός των συνεδριάσεων του ΚΣ, η όλο και συχνότερη λογική «ότι το Γραφείο εκτελεί τις ειλημμένες αποφάσεις της Συνδιάσκεψης», νέες προτάσεις της μορφής ότι «τα στελέχη του γραφείου δεν επαρκούν και για να βγάλει τον όγκο δουλειάς η οργάνωση χρειάζεται 15 στελέχη που θα τρέχουν για τα κεντρικά» κλπ. Η διαδικασία αυτή της μετάλλαξης της εσωτερικής μας λειτουργίας κορυφώθηκε με την απόφαση από το γραφείο του Αυγούστου για την κάθοδο στις εκλογές, με τη λογική ότι κάποιος πρέπει να πάρει την απόφαση. Η λήψη της απόφασης κατά αυτόν τον τρόπο δείχνει ότι σε κρίσιμες φάσεις επιλέγουμε και εμείς να ρίχνουμε ένα κουρέλι για να καλύπτουμε τη γύμνια μας. Υποτιμώντας τις σοβαρότατες αντιφάσεις εντός της συλλογικότητας

λειτουργήσαμε με βάση την αποφασιστικότητα μιας ενθουσιώδους πρωτοπορίας, αφήνοντας την πραγματική πολιτική κουβέντα για τις καλές και την αποτίμηση. Λέγοντας σοβαρότατες αντιφάσεις δεν εννοούμε μόνο την εσωτερική διαφωνία. Στη συνεδρίαση του Γραφείου του Αυγούστου φάνηκε ότι υπήρχαν και οριζόντιες αντιφάσεις που διαπερνούσαν και τις δύο απόψεις. Απόψεις της μορφής «ή θα κατέβουμε ή θα βγάλουμε γραμμή για άκυρο»(επειδή δεν κατεβαίνουμε εμείς δηλαδή πάει να πει ότι η εκλογική διαδικασία χάνει τη νομιμοποίησή της), «ή θα κατέβουμε ή θα στηρίξουμε ΣΕΚ που θα κατέβει ούτως ή άλλως»(ότι και αν έχει σαν πολιτικό πλαίσιο), «να κατέβουμε γιατί αν δεν κατέβουμε ουσιαστικά σημαίνει ότι φοβόμαστε τις εκλογές», «να κατέβουμε για να εκτεθούμε στην κεντρική πολιτική μάχη και να αυξήσουμε τη στράτευσή μας», «στα σχήματα υπάρχει ούτως ή άλλως πρόβλημα, οπότε τουλάχιστον ας κατέβουμε για να μπορούμε να πιέζουμε και να βγούμε από πάνω» δείχνουν ότι η συζήτηση για τους λόγους και τις προϋποθέσεις ενός εκλογικού κατεβάσματος κάθε άλλο παρά ώριμη ήτανε στους κόλπους μας, και πάλι ανεξάρτητα από την εσωτερική διαφωνία. Σε μια ομάδα με πάνω από το 50% των μελών να έχουν μικρή πραγματική και κομματική ηλικία και που ανά έτος προστίθενται 50 νέοι σύντροφοι, είναι προφανώς αστείο να παραπέμπουμε στην αποφάσεις των προηγούμενων Συνδιασκέψεων και των Ολομελειών σαν να είναι το Σύνταγμα του Έθνους και στο Γραφείο σαν να είναι ο ουδέτερος Ναπολέων, που εκτελεί αμερόληπτα. Η αγωνία μας πρέπει να είναι το άνοιγμα της συζήτησης στη βάση, ακόμα και αν δεν υπάρχει διαφωνία, όχι βέβαια το κλείσιμο της συζήτησης και η λήψη πρωτοβουλιών από την ηγεσία, όταν μάλιστα υπάρχει ανάγκη για περισσότερη συζήτηση.

Β) Η απόφαση της Γ' Συνδιάσκεψης σηματοδοτεί μια τομή ως προς το ζήτημα του υποκειμένου της παρέμβασης την οποία κάνουμε. Και στο πνεύμα και στο γράμμα της απόφασης τονίζεται η παρέμβαση της οργάνωσης, η οποία θα καλεί άλλες οργανώσεις να συγκροτήσουν πρωτοβουλίες κεντρικοπολιτικής γενικά παρέμβασης (εκλογικές, λιτότητα, αναθεώρηση Συντάγματος), οι οποίες θα αποτελούν το όχημα-υποκείμενο παρέμβασης στο εκάστοτε μέτωπο. Επικουρικά η μεταβλητή γεωμετρία νομιμοποιεί τη δημιουργία τέτοιων πρωτοβουλιών με οποιοδήποτε ουσιαστικά εύρος δυνάμεων: η μεταβλητή γεωμετρία μας αφαιρεί τις υποχρεώσεις που έχουμε λόγω δεσμών με οργανώσεις που συνυπάρχουν στα σχήματα μαζί μας, χωρίς όμως να θέτει ποιοτικά κριτήρια για την οργάνωση των πρωτοβουλιών – μας λύνει τα χέρια χωρίς όμως να μας χαράζει πορεία. Η μεταβλητή γεωμετρία, χωρίς να έχει αποτιμηθεί σε βάθος, σήμερα τείνει να περάσει στο ανώτερο στάδιο της, τη γενικευμένη μεταβλητή γεωμετρία: η εφαρμογή της γίνεται πυξίδα για την αντιμετώπιση των εσωκομματικών διαφωνιών και μέσο για τη μετάβαση σε μια νέα κλειστή γεωμετρία, όπου το υποκείμενο παρέμβασης θα είναι η οργάνωση και τα κεντρικοπολιτικά μορφώματα στα οποία συμμετέχει (το ENANTIA να κάνει πρωτοβουλία για το ασφαλιστικό αντί για τις Συσπειρώσεις-Κινήσεις-Παρεμβάσεις, το ENANTIA να βγάλει εφημερίδα, το ENANTIA να μοιράσει ενδεχομένως σε φοιτητικές πορείες, τη στιγμή που πρέπει να πιεστούν τα ΕΑΑΚ να βγάλουν κεντρικά κείμενα). Ταυτόχρονα βέβαια οι στόχοι και η στρατηγική του υποκειμένου της παρέμβασης παραμένουν σκιώδεις: πόσα πραγματικά κενά έχει η δική μας αντίληψη και πού θα συμπληρωθεί από θετικά χαρακτηριστικά των άλλων; πώς θα συνδυάσουμε τακτικές κινήσεις που μας απομακρύνουν από άλλες οργανώσεις με μια στρατηγική προσέγγισης με αυτές; Η απάντηση είναι προφανώς απλούστατη όσο και πολλές φορές αποσιωπάται. Η απάντησή μας είναι ότι το θέμα είναι η ισχυροποίηση της οργάνωσής μας ώστε να γίνει η πλέον δυνατή στο χώρο και τα υπόλοιπα δι' ενός συνδυασμού πυγμής/υποτελούς ενσωμάτωσης που κωδικοποιείται εντελώς λανθασμένα ως ηγεμονία. Τα δύο συνεχόμενα κείμενα του Γραφείου την εποχή που άρχισαν να φαίνονται οι δυσκολίες με το NAP τον Ιούλη είναι ενδεικτικά: εν μέσω ακόμα του εγχειρήματος αποφάνθηκε το γραφείο ότι είναι προφανής η ανάγκη για μια άλλη συλλογικότητα και ηγεμονία στη ρ.α. και ότι πρέπει πάση θυσία να εντείνουμε την οργανωτική μας ανάπτυξη και να πάμε σε συνδιάσκεψη που θα λάβει τις ανάλογες αποφάσεις. Του δια ταύτα προηγείτο μια

ανάλυση των αμαρτιών των ΝΑΡιτών όσο ήταν ακόμα στο ΚΚΕ. Οι συγκεκριμένες αποφάσεις είναι προφανώς στα όρια της αγκιτάτσιας (το γραφείο καλεί συνδιάσκεψη προαναγγέλλοντας την απόφασή της) και ευτυχώς περιορίστηκε στην ακόλουθη απόφαση του ΚΣ.

Γ) Ταυτόχρονα και χωρίς επαρκή αυτοκριτική και αποτίμηση παραγκωνίστηκαν τα παλαιότερα οχήματα δράσης: τα ΕΑΑΚ και η δυνατότητα προσέγγισης των οργανώσεων μέσα από αυτά (αντίθετα επιδοθήκαμε σε ένα αγώνα επικράτησης έναντι των άλλων, κάνοντας συμμαχίες ακόμα και με την ΑΡΑΣ η οποία τηρούσε όλο αυτό το διάστημα μια συνολικά απαράδεκτη στάση απέναντι στο δίκτυο, της μορφής ότι εγώ δεν δεσμεύομαι από τίποτα), τις Συσπειρώσεις-Κινήσεις-Παρεμβάσεις και την Πρωτοβουλία Αγώνα, η οποία θα μπορούσε αυτονόητα να αποτελεί πρώτο όχημα για πρωτοβουλίες όπως η λιτότητα και η αναθεώρηση (και ας μην βιαστούμε να πούμε ότι είχε κλειστή γεωμετρία, γιατί και το ΕΝΑΝΤΙΑ έχει αλλά από ότι φαίνεται αυτό δεν μας πειράζει). Η υποχώρηση της ενωτικής λειτουργίας των τριών μορφωμάτων σε συνδυασμό με άλλα γεγονότα (την ακατανόητη στάση στους μηχανικούς, τη σωστή σαν λογική αλλά στα όρια της εμμονής στάση μας στις νομαρχιακές για την ΚΟΕ) δημιούργησαν ένα πεδίο αποστασιοποίησης με το ΝΑΡ, το οποίο εξηγεί σε ένα βαθμό και την μη συνεργασία όλων στα πλαίσια του ΕΝΑΝΤΙΑ, χωρίς να παραγνωρίζουμε και τις ευθύνες του ίδιου του ΝΑΡ. Όμως η συνεργασία με το ΝΑΡ δεν είναι ζήτημα αμοιβαιότητας όπως οι σχέσεις εξωτερικής πολιτικής αλλά βασική αναγκαιότητα της ιστορικής διαμόρφωσης του χώρου στη δεκαετία του '90 και του 2000. Επίσης η λογική να πιάσουμε το ΝΑΡ μέχρι να συνεργαστεί με τους όρους μας, μπορεί εύκολα να μετεξελιχθεί στη λογική να πιάσουμε το ΝΑΡ και ας μην συνεργαστεί άμα δεν του αρέσουν οι όροι μας, ή στη λογική το ΝΑΡ δεν παίζει ρόλο πια (και ας έχει 40% των ΕΑΑΚ, εργαζόμενους και αρκετά καλά αποτελέσματα την τελευταία περίοδο – ΣΜΤ, ΑΑΚ, τοπικά σχήματα) είμαστε ήδη αυτή η άλλη συλλογικότητα που έχει ανάγκη η ρ.α., ας πάμε λοιπόν μόνοι μας μαζί με την ΑΡΑΣ που μοιάζουν τα χνώτα μας (άλλο αν πρόκειται για την πλέον σεχταριστική στη φυσιογνωμία και αναξιόπιστη οργάνωση του χώρου) και να φτιάξουμε ένα νέο μαγαζί. Η συγκρότηση των ΕΑΑΚ αποδεικνύει ότι η διαλεκτική πίεσης/μετατόπισης είναι αποτελεσματική μόνο σε ένα ενιαίο πλαίσιο πολιτικής δράσης και όχι όταν δι' αντιπροσώπων και στελεχών εκτοξεύονται πιέσεις στις οποίες η άλλη οργάνωση εύκολα μπορεί να οχυρωθεί. Η ενότητα τελικά δεν είναι μόνο κάτι το ευκαίριο αλλά υποδεέστερο σε σχέση με τη μαζικότητα και την αποτελεσματικότητα αλλά μια αυτοτελής ανάγκη που αποτελεί προϋπόθεση της μαζικότητας και της αποτελεσματικότητας και η οποία δημιουργείται από την ίδια την ήττα και την πολυδιάσπαση της αριστεράς και της εργατικής τάξης.

Με βάση τα παραπάνω, είναι μάλλον προφανής η αναγκαιότητα της ανασυγκρότησης των ήδη υπαρχόντων δικτύων, αλλά και η δημιουργία νέων, καθώς αυτά είναι ο χώρος στον οποίο μπορεί να παραχθεί η απαραίτητη ενότητα για την προώθηση ανασυνθετικών πρακτικών. Σημαντικότερο από όλα είναι η επαναλειτουργία των συσπειρώσεων παρεμβάσεων, άμεσα, που να αναλάβουν δράση για το ασφαλιστικό και την ολυμπιακή (που θα είναι τα πιο σημαντικά ζητηματά το επόμενο διάστημα), εκεί που οι δυνατοτητες των οργανώσεων σαν τέτοιες είναι περιορισμένες. Αυτό σημαίνει σαφής ιεράρχηση από την μεριά μας ότι πρέπει να υπάρχουν και να λειτουργούν, και με κατεύθυνση να διευρυνθούν και από άλλους χώρους (πολιτικούς και κοινωνικούς) και δεν είναι απαραίτητο να μην λήξουν εξ αρχής όλα τα ζητήματα. Και μάλιστα την αριστεριστική γραμμή του ΝΑΡ, να μην περιμενουμε ότι θα εξαφανιστεί γιατί είναι φυσιολογικό να αναπαραγεται σαν αντιληψη στην δικια μας αριστερα, αλλα σκοπος είναι να μην γινετε καταστροφική. Ειδικα όταν φτανει στο 8% το ΚΚΕ, με γραμμη ΠΑΜΕ (που είναι αναπατολεσματική και αδιεξοδη για το κινημα, αλλα βοηθαι στην πολιτικη συγκροτηση του κομματος) μην περιμενουμε να υποχωρησει το ναρ από αυτή. Με αυτή την δικτυωση, και λίγη σοβαροτητα, μπορούμε να παιξουμε ρόλο, στο αναμενομενο κινημα για το ασφαλιστικο, και να μπόρεσει αυτή η αριστερά

να δείξει πράγματα στους εργαζόμενους, και να μπόρουμε να μίλαμε από άλλες θέσεις στην συνέχεια (χωρίς απογειώσεις και υπερβολές, ότι ξαφνικά θα γίνουμε πολιτικό υποκείμενο για την τάξη)

Στα ΕΑΑΚ, είναι απαραίτητο να ξαναδουμε την λειτουργία τους σαν σχήματα, και σαν δικτυο σχημάτων, και όχι σαν μέτωπο οργάνωσης, που κάνουν debate για να βάλουν μέλη, που εκτός των άλλων δημιουργεί μια ώρες ώρες τρομακτική εκφορά της γραμμής κάθε οργανώσεις (κλασικά παραδείγματα η εκφορά της γραμμής για τη ΓΣΕΕ και τους μηχανικούς και από τις τρεις τάσεις των ΕΑΑΚ). Αυτό σημαίνει ειλικρίνια, αυτοκριτική και τοποθέτηση και των δικών μας αντιφάσεων στο διάλογο εντός το σχημάτων, αυτός είναι ο μόνος τρόπος που μπορεί να μας δώσει μαζικά σχήματα, με ανεξάρτητους, και εν τέλει να οδηγεί και τους άλλους σε μετατοπίσεις, ακόμα και αν συνεχίσουν να συμπεριφέρονται σαν κομματικός στρατός. Βέβαια εδώ υπάρχουν τα εξής ζητήματα. Α) εδώ και πολλά χρόνια έχουμε σαν διακηρηγμένο στόχο την «επανίδρυση των ΕΑΑΚ», χωρίς να το συγκεκριμενοποιούμε. Όταν φτιάχτηκαν τα ΕΑΑΚ, το ΝΑΡ ήταν συντριπτική πλειοψηφία, και εμείς λέγαμε ότι θέλαμε κάτι πιο δημοκρατικό, με ανοιχτά ερωτήματα στα σχήματα, που να μην λειτουργεί σαν πτέρυγα, ή μέτωπο, που να έχει μια συνολικά αριστερή φυσιογνμία, και να μπορεί να συνθέτει τις αποψεις και να μην επιβάλεται γενικά η πλειοψηφική γραμμή επί της μειοψηφικής. Από την στιγμή όμως που φάνηκε η δικιά μας δυνατότητα να γίνουμε περίπου οριακή πλειοψηφία στα ΕΑΑΚ, σε περιπτώσεις αρχίσαμε να συμπεριφερόμαστε σαν το παλιό ΝΑΡ, (απέναντι στο οποίο θέλαμε να επανιδρύσουμε τα ΕΑΑΚ, και το νέο συσχετισμό τον είπαμε επανιδρυμένα ΕΑΑΚ). Γένικα έχουμε κρατήσει πολλά στοιχεία από την κατευθύνση μας για τα ΕΑΑΚ, και για αυτό πιστεύουμε ότι είναι ακόμα ανοιχτό το ζήτημα της επανίδρυσης, αλλά πέρα από το να διακηρύτουμε, χρειάζεστε να δείχνουμε και τον διαφορετικό τρόπο λειτουργίας και να μην ολισθαίνουμε σε μικρογεγονισμούς. Θέλει η σύνθεση να γίνεται στα σχήματα, και όχι τα σχήματα να είναι πεδία μάχης και στην συνέχεια να λύνονται τα πρόβληματα με συνεννόηση των στελεχών και αντιπαράθεση κομματικών στρατών στα διήμερα. Β) ποιές ευθύνες αντιστοιχούν σε εμάς που έχουμε διακηρύξει ότι θέλουμε την ενότητα των ΕΑΑΚ, και είμαστε εμείς που κρατάμε δυο σχήματα σε 3 σχόλες (παρότι παίξαμε σημαντικό ρόλο σε ενοποιήσεις στο παρελθόν π.χ. μηχ-μηχ); Γ) Το σεκ πως το φανταζόμαστε στα ΕΑΑΚ; Πως μπορεί να λειτουργεί στα σχήματα; Το πρόβλημα με το σεκ δεν είναι η δεξιά γραμμή του, αλλά ο τρόπος που έχει επιλέξει να παρεμβαίνει. Ακομα και να πει ότι μπαίνει στα σχήματα, ο σεκίτης θα είναι κάθε μέρα στο μετρό να πουλάει εργατική αλληλεγγύη, και θα έρχεται να λέει ότι θέλει σε σχήματα, ΕΑΑΚ, συνελεύσεις κτλ. Και αυτή η φυσιογνμία θέλει άλλη πρακτική για να αλλάξει, γιατί έτσι όσο κοντά και να έρθουμε δεν θα αλληλεπιδράσουμε, όπως δεν αλληλεπιδρά μια μάζα με ένα ηλεκτρικό φορτίο, όσο κοντά και να βρεθούν. Από την αλλή η επιθετικότητα από το ΝΑΡ, είναι δεδομένη, ασχέτως με το ΕΝΑΝΤΙΑ, καθώς θα φαίνεται ότι κουβαλάμε στο σχήμα τους σεκίτες για να περνάμε την γραμμή μας, και να αλλάζουμε το συσχετισμό (πχ για την ΓΣΕΕ). Πρέπει να είναι σαφές ότι δεν θέλουμε το ΣΕΚ στα σχήματα για αυτό το λόγο, αλλά για να ενταχθεί αυτό στην πρακτική την φυσιογνομία και το κεκτήμενο των ΕΑΑΚ. Να είμαστε σίγουροι ότι αν πάμε με το καλήμερα να εκμεταλευτούμε το ΣΕΚ, τα πράγματα θα είναι πολύ δυσοίωνα για την συνέχεια των ΕΑΑΚ. Δ) Τα ΕΑΑΚ είναι ο μοναδικός τρόπος ο χώρος της επαναστατικής αριστεράς που μπορεί να αποκτήσει συνολικότερη νεολαιίστικη απεύθυνση, πράγμα που τους αντιστοιχεί μετά το φκ. Προσπάθησαμε να το δουμε πέρυσι με το φεστιβάλ αλλά και τη προσπάθεια παρεμβάσης στο μαθητικό, αλλά πρέπει να γίνει πιο μελετήμενα.

Από εκεί και πέρα η άλλη μεγάλη δυνατότητα για την επαναστατική αριστερά, είναι τα τοπικά σχήματα, τα οποία μπορούν να ανοίξουν την παρέμβαση και σε άλλα κοινωνικά στρώματα, αλλά και να παρέμβουν στις (κατά συνθήκη ονομαζόμενες) δευτερεύουσες αντιθέσεις. Καταρχήν αυτά θα πρέπει να έχουν σαφή

κατευθύνση για την μέγιστη συσπείρωση δυνάμεων της επαναστατικής αριστεράς (και τα μλ, και κομμάτι από το ΡΙΖΑ που μπορεί να θέλουν), και όχι να υποτάσσονται στην μεταβλήτη γεωμετρία. Έπειτα η νεολαία εκεί θα πρέπει να παίξει ένα ρόλο, όχι κομματικού στρατού, που όταν το σχήμα κάνει κάτι να πηγαίνει για μπούγιο, αλλά να είναι το κομμάτι που θα δώσει στο χώρο την δυνατότητα ψηλάφησης πρακτικών αντιηγεμονίας, μέσω της δημιουργίας πολυσυλλεκτικών στεκιών στις γειτονιές που να μπορούν να ανοίγουν συνολικότερα την συζήτηση, (αλλά βέβαια να μην απευθύνονται μόνο σε αριστεριστές). Από την άλλη να δούμε πως μπορούν να τα τοπικά σχήματα να κάνουν και κινήσεις για τα ζητήματα που η οπισθοχώρηση του εργατικού κινήματος δεν δίνει άλλη διέξοδο.(πχ παρεμβάσεις για τα ωραρια , τις συνθήκες εργασίας, και τα «μαύρα μεροκάματα» σε καφετέριες εστιατορια, κινήσεις για απολύσεις σε οποιαδήποτε εταιρία στην περιοχή, αλλά και προσπάθεια δημιουργίας δικτύων υποστηρίξης των μεταναστών της περιοχής). Τέλος πρέπει να είναι στόχος του επόμενου διαστήματος η δημιουργία μιας μόνιμης δικτύωσης των τοπικών σχημάτων.

Στο κεντρικό επίπεδο, πρέπει να ξαναδούμε πως κινούμαστε και δραστηριοποιούμαστε, και πως θα λειτουργήσουμε σαν τάση που πιέζει για την ενότητα της επαναστατικής αριστεράς και όχι φτιάξαμε το μαγαζάκι μας και λύθηκαν σε πρώτη φάση τα προβλήματα. Και τα προβλήματα ξεκινάνε από το συμβολικό επίπεδο του ονόματος, πως από πρωτοβουλία για την Ενότητα της ΑΝΤΙΚαπιταλιστικής Αριστεράς (κίνηση δηλαδή που συζητάει για και πιέζει για μια άλλη κατεύθυνση) γίναμε η Ενωτική Αντικαπιταλιστική Αριστερά (δηλαδή εμείς είμαστε, οι άλλοι δεν είναι). Μπορεί να ακούγετε ήσσονος σημασίας αλλά, για την επομένη μέρα είναι πολύ σημαντικό για την φυσιογνωμία που θα έχουμε, να ξαναγυρίσουμε, στη ονομασία πρωτοβουλία, και να συνεχισούμε την δράση μας ως τέτοια. Από εκεί και πέρα, οφείλουμε άμεσα να ανοίξουμε το διάλογο και πάλι με το ΜΕΡΑ (και αν μπορούμε και με το μλ), και να διακηρύξουμε σε κοίνο κείμενο ότι θέλουμε την συζήτηση μεταξύ μας, με στόχο την κοινή κάθοδο στις ευρωεκλόγες το 2009, να γίνονται κοινές εκδηλώσεις (πχ πολυτεχνείο, οκτωβριανή επανάσταση). Τέλος στις συνελεύσεις της πρωτοβουλίας ΕΝΑΝΤΙΑ, να κατοχυρώσουμε την προσωρινότητα του ΕΝΑΝΤΙΑ και να διακηρύξουμε ότι το ΕΝΑΝΤΙΑ θα αυτοδιαλυθεί μέσα σε ένα ευρύτερο μέτωπο της επαναστατικής αριστεράς, (και έτσι θα φανεί ότι δεν είμαστε άλλο ένα ΜΕΡΑ), και ότι παλεύει για την συγκρότηση του πόλου ενώ εμείς σαν οργάνωση να δούμε και παραπέρα από το πόλο, πως μπορούμε να περιγράψουμε σαν επόμενο βήμα και την δημιουργία μιας οργάνωσης της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς (πρόταση μπιτσάκη). Εδώ προφανώς μας αντιστοιχεί να ανοίξουμε και εμείς το διάλογο για τα τις εκτιμήσεις για την ρεφορμιστική αριστερά, και την κριτική στην παναριστερα, που δεν σημαίνει ότι θέλουμε δεκάδε οργάνωσεις της αριστεράς, όχι γενικώς με την ένταση της πολεμικής ότι ΚΚΕ και ΣΥΝ είναι ξεπουλημένοι (τελευταία απόφαση γραφείου, σημείο 33) αλλά ότι με τις παρούσες συνθήκες, και με τον τρόπο που ανοίγει απο το ΣΥΡΙΖΑ σημαίνει ενσώματη όλων στο σχέδιο του ΣΥΝ.

- Εσωτερική συζήτηση ενόψει της Δ' Συνδιάσκεψης χωρίς προαπαιτούμενα και κεκτημένα αλλά ειλικρινής αποτίμηση των τελευταίων χρόνων της δράσης μας (κεντρικά, εργατικά, μηχανικοί κλπ) χωρίς μεταμοντερνισμούς το στυλ «άλλο τότε» και κριτική των πράξεων και των παραλείψεών μας που έφεραν την κατάσταση της ρ.α. εδώ που είναι τώρα. Να σταματήσει το «δεν πάει άλλο με τους ΝΑΡίτες» ειδικά από συντρόφους που τους έχουν ζήσει γύρω στον ένα χρόνο. Με όλους «πάει άλλο» γιατί απλά η δημοκρατία και η ανοχή των άλλων απόψεων δε μινιμάρεται στα μεγέθη που επιτρέπουν τη συμφωνία με τον εαυτό μας. Και αν δεν πάει άλλο με τους ΝΑΡίτες, αύριο μπορεί να μην πάει άλλο με τους ΣΕΚίτες και μεθαύριο με τους διαφωνούντες της οργάνωσης. Η πολεμική στον εκάστοτε αναγόμενο σε υπέρτατο αντίπαλο ταυτόχρονα σε

προσεγγίζει σε κάτι άλλο, οπότε στο τέλος μπορεί να μην πάει άλλο με κανένα εκτός από τον μαζικοποιούμενο και ενωτικό ΣΥ.ΡΙΖ.Α.

- Επαναφορά μιας στρατηγικής συζήτησης για τη διαλεκτική κοινωνικού και πολιτικού στη βάση της αντίληψης της συλλογικότητάς μας για τη «πολιτικοποίηση του κοινωνικού και την κοινωνικοποίηση του πολιτικού», εύρεση κοινών σημείων και ανοιχτών ζητημάτων με την αντίληψη του ΝΑΡ για τα αντικαπιταλιστικά μέτωπα αλλά και με αντιλήψεις άλλων οργανώσεων για τις δευτερεύουσες αντιθέσεις και συζήτηση για την οργανωτική διάρθρωση που θα δομεί ένα αριστερό υποκείμενο, το οποίο θα ενοποιεί σχήματα, κεντρικές πρωτοβουλίες και οργανώσεις της ρ.α. στην κατεύθυνση της ανασύστασης του ακροατηρίου του χώρου και της δημιουργίας κοινής πολιτικής οργάνωσης. Επανατοποθέτηση του ζητήματος του κεντρικού πολιτικού, που δε σημαίνει να συμπεριφέρεται η κάθε γκρούπα σαν να είναι το ΚΚΕ (αυτόκεντρη ανάπτυξη, οργανωτική ενίσχυση, εκλογές και προγραμματικός λόγος) αλλά πώς θα αξιοποιούνται συνολικά οι δυνάμεις μας και των άλλων για την παρέμβαση κάθε φορά σε ένα παραπάνω επίπεδο (από τα σχήματα των εργασιακών χώρων στη δικτύωση τους, από τους φοιτητές στους μαθητές και από αυτούς στα πιο χαμηλά εργαζόμενα στρώματα, από τα κοινωνικά μέτωπα στην ανάδειξη πολιτικών μετώπων) και όχι κατευθείαν στο εκλογικό παραλείποντας όλα τα ενδιάμεσα επίπεδα.

Συντροφικά

Μ.Κ.

Π.Ρ.

Κ.Φ.